

[Litten Hansen.]

noget særlig vigtigt arbejde, men kun bruges til forefaldende arbejde af assisterende karakter, arbejde, som ellers ikke vil blive udført.

Jeg skal på den baggrund udtrykke mit allerfrommeste ønske om, at meget store dele af nægterne fastholder deres krav om at komme i lejr, og at de bliver der. Måske vil ministeren så erfare, at helt så nytteløst er nægternes arbejde på udstationeringsstederne ikke. Jeg har personligt kendskab til en hel del arbejdspladser, hvor man har nægttere udstationeret, og hvor de bliver meget, meget svære at undvære, netop fordi man ikke har penge til at erstatte deres arbejdskraft med lønnet personale. Det kan være hårdt nok for de omhandlede sociale og kulturelle institutioner, men alligevel håber jeg, at nægterne gennemfører deres aktion, og at de bliver ved, så det ikke bare bliver en krusning på overfladen, men så folketinget og regeringen bliver nødt til at tage sig af det og ikke som sædvanlig blot ser overbærende på de folkelige protester, som fra tid til anden manifesterer sig. At folketinget netop derved er med til at undergrave tilliden til demokratiet og til folkestyret, er så en anden sag, men en sag, som specielt de borgerlige burde tage alvorligt.

I 1973 nedsatte man et udvalg, der skulle arbejde med problemet omkring ligestilling i værnepligtsbyrden, og udvalget barslede med en betænkning, som konkluderede, at der er 3 muligheder: at gøre værnepligten til en samfundstjeneste uanset køn, at pålægge dem, der ikke bliver soldater, en værneskat — altså at man kunne købe sig fri — eller en værnepligtsløn. Man valgte det sidste, men man glemte, at udgangspunktet var at skabe lighed i værnepligtsbyrden. I stedet står vi nu med et forslag, der vil det modsatte, nemlig skabe ulighed. Bortset fra selve lønspørgsmålet er der ulighed i spørgsmålet om, hvorvidt værnepligtstiden giver erhvervskompetence i forbindelse med optagelse på uddannelsesstederne; det får soldaterne, fordi de får løn, nægterne får det ikke, fordi de ikke får løn. Der er desuden også uligheden i tjenestetidens længde.

Når folketingets flertal om lidt har nedstemt § 4: ligestillingen mellem nægttere og soldater med hensyn til løn og andre ydelser, vil vi stemme for de andre ændringsfor-

slag, selvfølgelig bortset fra hr. Poul Schlüters om, at nægterne fortsat skal have 12 måneders tjenestetid. Hans had til nægterne, disse afvigere, denne minoritetsgruppe, er åbenbart så stort, at han gerne ser millioner af kroner forsvinde op i den blå luft, hvis blot nægterne kan blive grundigt straffet for at demonstrere deres uvilje mod at bære våben og melde sig under kapitalismens og imperialismens bloddryppende flag.

Så kan vi i øvrigt sætte os ned og bede til, at vores bange anelser om, at dette blot er det seneste skridt i retning af at få en egentlig professionel hær, bliver gjort til skamme.

Indenrigsministeren (Egon Jensen):

Jeg vil gerne understrege noget, som hr. Poul Schlüter sagde, og som jeg selv sagde under første behandling, nemlig at uden hensyn til det ene eller det andet, herunder at militærnægttere skal have 11 måneders tjenestetid, vil jeg gerne understrege, at vores militærnægterordning vel er den mest liberale overhovedet i den vestlige verden for slet ikke at tale om den østlige verden, for dér findes jo overhovedet ingen ordning for militærnægttere.

Hr. Bilgrav-Nielsen og andre ordførere har talt om en forskelsbehandling. Dertil vil jeg sige, at så længe der var tale om, at man ikke fik en egentlig løn, har militærnægttere fået den samme dagløn som alle andre, der var indkaldt. Men her er der tale om, at der gives en løn til civilforsvarets og forsvarrets værnepligtige, der for mig at se er en belønning for, at de påtager sig disse byrder. Der er i hvert fald ikke tale om, at man kan gå ud fra spørgsmålet om ligestilling, når der i det ene tilfælde er tale om en tvangsbyrde. Derfor synes jeg nok, at det er rimeligt, at man, når man giver en egentlig lønning, også sondrer imellem, hvad det er, man aflønner for.

Hr. Bilgrav-Nielsen sagde, at det var tomme ord fra ministeren, når han ved første behandling talte om 10 måneder i stedet for 11. Jeg må gøre opmærksom på, at jeg ved første behandling sagde, at hvis der kan skaffes flertal for noget sådant, skal det ikke støde på modstand fra min side. Så vidt mig bekendt, og så vidt betænkningen siger, er det i hvert fald indtil nu ikke lykkedes at skabe flertal for 10 måneder.

Men i øvrigt vil jeg gerne sige til hr. Bil-